

Lausunto Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (energia ja maisemat)

Kunnanhallitus 19.06.2023 § 124
120/10.02.02/2023

Valmistelija

tekninen johtaja Anna-Kaisa Eskelinen, Kermanrannantie 7, 79700
Heinävesi, gsm 040 3556 320, email: anna-kaisa.eskelinen@heinavesi.fi

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen (energia ja maisemat) laatiminen on tullut ajankohtaiseksi erityisesti käynnissä olevan energiakriisin myötä. Puhtaan uusiutuvan energian kysyntä lisääntyy sekä kotitalouksissa että teollisuudessa, ja esimerkiksi vetytalous tarvitsee runsaasti uutta energiaa. Vihreä siirtymä ja energiaomavaraisuuden kasvattaminen toimivat vahvoina ajureina koko yhteiskunnassa. Energiaratkaisut vaativat myös maankäytön osalta selvityksiä, vaihtoehtojen tarkastelua sekä laajasti vaikutusten arviointia. Pohjois-Karjalan lähtötilanne energian osalta on kansallisestikin vertailtuna hyvä, koska uusiutuvan energian osuus maakunnan kokonaisenergiankäytöstä on peräti 71 % ja energiaomavaraisuus 66 %. Haasteita on kuitenkin monella suunnalla nähtävissä. Sähkönsiirtoverkostot ovat jo tällä hetkellä lähes ääri rajoilla, ja investointipäätöksiä tarvitaan pikaisesti Pohjois-Karjalan sähkönsiirtoverkon vahvistamiseen. Toisaalta tuulivoimantuotanto maakunnassa ei ole edennyt viime vuosina erityisesti tutkavaikutusten vuoksi toivotulla tavalla. Itä-Suomen haasteelliseen tuulivoimantuotannon tilanteeseen on kuitenkin kansallisestikin tartuttu, ja joitakin mahdollisia helpotuksia ja ratkaisuvaihtoehtoja on jo esitetty. Voimassa olevassa Pohjois-Karjalan kokonismaakuntakaavassa on jätetty voimaan vanhat tuulivoimantuotannon alueet, jotka edellyttävät nyt läpikäymistä ja päivitystä. Tässä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheessa käsitellään maakunnan sähkönsiirtoverkoston, uusiutuvan energian (erityisesti tuulivoima ja aurinkoenergia) tuotantoa ja niiden maankäytöllisiä tarpeita sekä maisema-alueita ja pohjavesialueita. Tiedostettuja lisäselvitystarpeita on ainakin sähkönsiirrosta, uusiutuvassa energiassa tuulivoima- ja aurinkopuistojen osalta sekä maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivityksessä. Sen lisäksi vaihemaakuntakaavassa harkitaan muutamien muidenkin teemojen käsittelyä, joista esillä ovat olleet mineraalipotentialiset alueet sekä yhtenäiset metsäpeitteiset alueet.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukainen suunnitelma maakuntakaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Mainitun pykälän mukaisesti ”kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.” Toisin sanoen suunnitelman tarkoituksena on antaa maakuntakaavan asianosaisille ja muille siitä kiinnostuneille tahoille tietoa kaavoituksen etenemisestä ja vaikutusmahdollisuuksista kaavoituksen eri vaiheissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma täydentyy ja täsmentyy kaavaprosessin aikana. Ajantasainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä maakuntaliiton verkkosivuilla osoitteessa: www.pohjois-karjala.fi/vaihekaava2

Tässä vaihekaavassa käsitellään erityisesti sähkönsiirron linjauksien ja uusiutuvan energian maankäytöllisiä tarpeita sekä päivitetään maisema-alueita ja pohjavesialueita ajan tasalle. Lisäksi maakuntaliitolla on taustalla Pohjois-Karjalan maakuntakaavaa 2040 varten tehtyjä selvityksiä

mineraalipotentialisista alueista ja yhtenäisistä metsäpeitteisistä alueista, joita ei siinä vaiheessa otettu vielä käsittelyyn. Mineraalipotentialisten alueiden ja yhtenäisten metsäpeitteisten alueiden käsittelyä harkitaan mukaan otettavaksi tässä vaihemaakuntakaavassa. Molemmista teemoista on jo olemassa selvityksiä, joita tulee tarpeen mukaan päivittää vaihemaakuntakaavatyön aikana. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on vastata Pohjois-Karjalan maankäytön tulevien vuosien haasteeseen erityisesti puhtaan uusiutuvan energian tuotannon, käytön ja jakelun edistämiseksi sekä maisema- ja pohjavesialueiden saattamiseksi ajan tasalle.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että Heinäveden kunta lausuu, että osallistumis ja arviointisuunnitelman luonnoksen laadinnassa on huomioitu riittävän aikaisessa vaiheessa kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Suunnitelmassa on huomioitu riittävästi tiedottaminen kaavoituksen etenemisestä ja vaikutusmahdollisuuksista kaavoituksen eri vaiheissa.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus. Tekninen johtaja Anna-Kaisa Eskelinen oli kokouksessa kuultavana tämän asian osalta.